

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLI ĞI
Avrupa Birli Ği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlü Ğü

10 Ek-1
TÜRKİYE CUMHURİYETİNİN YÜZÜNCÜ YILI

Sayı : E-58528864-749-11685894

18.10.2023

Konu : Tarım ve Tarımsal Gıda Sektörlerindeki
Finansman Açığı Konulu Rapor

DAĞITIM YERLERİNE

Avrupa Birli Ği Nezdinde Türkiye Daimi Temsilcili Ğinden alınan bir yazıda, Avrupa Komisyonu ve Avrupa Yatırım Bankası tarafından Üye Devletlerin Avrupa Yapısal Fonları ve Yatırım Fonlarını kullanan finansal araçları daha iyi anlamalarını ve kullanmalarını desteklemek amacıyla oluşturulan "Fi-compass" platformu, 11 Ekim 2023 tarihinde, tarımsal işletmeler ve tarımsal gıda işletmeleri ile gerçekleştirilen iki anket çalışmasının sonuçlarını yansıtan "Tarım ve Tarımsal Gıda Sektörlerindeki Finansman Açığı" konulu raporunu yayımlamış ve bu sonuçlar, 12 Ekim 2023 tarihinde düzenlenen "9uncu Yıllık Kırsal Kalkınma için Avrupa Tarımsal Fonu Mali Araçları Konusundaki AB Konferansı"nda tartışılmıştır.

24 AB Üye Devletinde (Avusturya, Belçika, Bulgaristan, Hırvatistan, Çekya, Danimarka, Estonya, Finlandiya, Fransa, Almanya, Yunanistan, Macaristan, İrlanda, İtalya, Letonya, Litvanya, Hollanda, Polonya, Portekiz, Romanya, Slovakya, Slovenya, İspanya ve İsveç) tarım ve tarımsal gıda için finansman açığının bir tahminini sunan rapor, 2023 yılının ilk yarısında 6550 çiftçi ile gerçekleştirilen "AB tarım işletmelerinin finansal ihtiyaçları ve finansmana erişim anketi" ile 2359 tarımsal gıda KOBİ'si ile yapılan "2022 yılında AB tarım-gıda mikro, küçük ve orta ölçekli işletmelerinin finansal ihtiyaçları ve finansmana erişim anketi"nin sonuçlarına dayanmaktadır.

Raporda finansman açığı, banka finansal ürünlerine (kısa, orta ve uzun vadeli krediler ve kredi limitleri) erişimin kısıtlı olması veya hiç olmaması nedeniyle karşılanamayan kredi talebini ifade etmekte olup, karşılanmamış talep, başvuru ancak alınmayan bir krediyi, potansiyel kredi kullanıcısı tarafından reddedilen finansmanı, reddedilme korkusu nedeniyle başvurulmayan bir krediyi içermektedir.

Rapora göre, AB-24 için tarım sektöründeki finansman açığı, 2017'de yapılan son anket sonuçlarını % 33 oranında aşarak, 62,3 milyar Avro olarak gerçekleşmiştir.

2017 yılında tarımsal işletmelerin % 16,6'sı banka dışı finansmana dayanmakta iken, 2022 yılında bu oran, %22,7'ye çıkmıştır. Finansal ürünler açısından, 2022 yılında kısa vadeli kredi arayan çiftliklerin oranı % 5,3'ten % 9,4'e yükselmiştir. Aynı şekilde, orta vadeli kredilere olan talep 2017 yılına kıyasla % 6,2'den % 13,3'e, uzun vadeli kredilere olan talep ise % 5,9'dan 7,9'a yükselmiştir. Reddedilme oranı 2017 yılındaki % 14'ten 2022 yılında % 4'e düşmüş olmasına karşın, bu dönemde kredi başvurularındaki önemli artış nedeniyle reddedilen çiftliklerin mutlak sayısı yüksek kalmıştır. Buna ek olarak, yüksek faiz oranları nedeniyle çiftçiler tarafından kabul edilmeyen kredilerin payı % 2'den % 5'e yükselmiştir. Ayrıca, reddedilme korkusu nedeniyle başvuru yapmaktan kaçınan çiftliklerin oranı 2017 yılında % 9,7 iken 2022 yılında % 13,7'ye yükselmiştir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 241B1289-034C-42DD-96E4-E6C3E691B48E

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Eskişehir Yolu 9. Km. Lodumlu Mevkii 06800 Çankaya/ Ankara

Tel: (0312) 287 33 60

KEP : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Doğu Gökhan

ÇEV K

Veteriner Hekim

Telefon No: (312) 287 33 60-

4522

2022 yılında finansman açığının tarım sektörüne göre dağılımı açısından en büyük pay, hayvansal üretime (% 30) ve çok yıllık bitkisel üretim yapmayan çiftliklere (% 29) ait olup, bunları çok yıllık ürünlerde uzmanlaşmış çiftlikler (% 18), karma üretim yapan çiftlikler (% 16) ve diğer tarımsal faaliyetlerde bulunan çiftlikler (% 7) takip etmektedir.

2022 yılında, çevresel amaçlı yatırım yapmak isteyen çiftçilere yönelik finansman açığı 18,9 milyar Avro (toplam finansman açığının %30,4'ü) olmuştur.

Sonuç olarak, 2022 yılında, tarım işletmeleri için karşılanamayan talep 2017 yılından bu yana artmış ve finansman açığını genişletmiştir.

Tarımsal gıda sektöründeki KOBİ'ler açısından finansman açığı ise, 2017 yılındaki değerden % 53 oranında bir azalışla 5,5 milyar Avro olarak gerçekleşmiştir. Bu düşüşteki temel faktörler, finansman açığının küçük tarımsal gıda işletmeleri için önemli ölçüde (-% 59) ve orta ölçekli tarımsal gıda işletmeleri için orta düzeyde (-% 25) azalmış olması ve 2022 yılında bir banka ürününe başvuran tarımsal gıda işletmelerinin payının % 46'dan % 38'e düşmüş olmasıdır. Ayrıca, reddedilme oranları 2017 yılında % iken 2022 yılında % 5,4'e düşmüştür. Tarımsal gıda işletmeleri tarafından kabul edilmeyen kredilerin payı da % 2'den % 1,4'e hafif bir düşüş yaşamıştır. Reddedilme korkusu nedeniyle başvuru yapmaktan kaçınan işletmelerin oranı 2017 yılında % 8'den 2022 yılında % 8,9'a hafif bir artış gösterirken, daha az kredi başvurusu nedeniyle 2017 yılına kıyasla daha az tarımsal gıda işletmesi reddedilme korkusu nedeniyle başvuru yapmamıştır.

2022 yılında, çevresel amaçlı yatırım yapmak isteyen tarımsal gıda işletmeleri için finansman açığı 1,3 milyar Avro olmuştur.

Sonuç olarak, 2022'de tarımsal gıda KOBİ'lerinin karşılanmamış talebi 2017 yılına kıyasla azalmış ve finansman açığı daralmıştır.

"Fi-compass" tarafından yayımlanan bahse konu rapora ve anket sonuçlarına <https://www.fi-compass.eu/publications/market-analysis/agriculture-surveys-2023?fbclid=IwAR3ZwNh8Lk5KDGhM0yAZJlbbYZuYbsPbV8V-VIcVFhKFd3HbYHhh3jel7Q> adresinden ulaşılabilmektedir:

Bilgilerinize arz/rica ederim.

Fuat KASIMCAN
Genel Müdür

Dağıtım:

81 İl Müdürlüğüne
4 Bağlı Kuruluş Müdürlüğüne
6 İlgili Kuruluş Müdürlüğüne
Hizmet Birimlerine (PERSONEL GENEL
MÜDÜRLÜĞÜ, DESTEK HİZMETLERİ DAİRESİ
BAŞKANLIĞI, BİLGİ İŞLEM DAİRESİ
BAŞKANLIĞI, BASIN VE HALKLA İLİŞKİLER
MÜŞAVİRLİĞİ, ÖZEL KALEM MÜDÜRLÜĞÜ,
ORMAN DÖNER SERMAYE İŞLETME
MÜDÜRLÜĞÜ Hariç)
Koordine Kuruluşlara

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Do rulama Kodu: 241B1289-034C-42DD-96E4-E6C3E691B48E

Do rulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Eski ehir Yolu 9. Km. Lodumlu Mevkii 06800 Çankaya/ Ankara

Tel: (0312) 287 33 60

KEP : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Do u Gökhan

ÇEV K

Veteriner Hekim

Telefon No:(312) 287 33 60-

4522

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 241B1289-034C-42DD-96E4-E6C3E691B48E

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Eskişehir Yolu 9. Km. Lodumlu Mevkii 06800 Çankaya/ Ankara
Tel: (0312) 287 33 60

KEP : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Doğan Gökhan
ÇEVRE K
Veteriner Hekim
Telefon No: (312) 287 33 60-
4522

